

STANDARDVILKÅR FOR LEDNINGSGRAVE

NOV 2024 – UDKAST – IH5 – 26. NOVEMBER 2024

??? LOGO ???

FORORD

Disse vilkår for ledningsgrave giver vejledning til vejmyndigheder og graveaktører om ansøgning og meddelelse af gravetilladelser til etablering af ledningsgravninger i offentlige veje samt private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Vilkårene dækker ikke andre ledningstyper i private fællesveje på landet, idet aftale om etablering af ledningsgrave for disse i private fællesveje på landet indgås mellem vejarealets ejere og graveaktøren.

Vilkårene kan også anvendes i forbindelse med kommunalbestyrelsens afgørelser efter privatvejslovens § 24 a om placering af kabler og ledninger til brug for elektronisk kommunikationsnet og for elnettet i private fællesveje på landet.

Disse vilkår er udarbejdet af en arbejdsgruppe med følgende sammensætning:

Vejdirektoratet ved Ivan Kenn Skaaning Hansen (forperson)
Dansk Ledningsejerforum ved Christian Vonger Berg, Fiberalliancen/Green Power Danmark
Dansk Ledningsejerforum ved Bjarne Sigurd Munthe, TDC-net (udtrådt i foråret 2024)
Teleindustrien ved Lars Beyer Knudsen, Norlys
Teleindustrien ved Lucas Neve Sonne, Fibia
Teleindustrien ved Jakob Henrik Juul
Dansk Industri ved Jacob Thor Hansen, Petri & Haugsted AS
Dansk Industri ved Trine de Fine Skibsted (udtrådt foråret 2024)
Dansk Industri ved Lina Maria Johnsson (indtrådt foråret 2024)
Kommunalteknisk Chefforening ved René Gerstrøm Helbo, Aarhus Kommune
Kommunalteknisk Chefforening ved Annette Madsen Tilma, Aarhus Kommune
Kommunalteknisk Chefforening ved Jacob Juhl Harberg, Nyborg Kommune
Kommunalteknisk Chefforening ved Camilla Hansen, Odense Kommune
Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (nu Teleområdet under Digitaliseringsministeriet) ved Nanna A. Milthers
Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (nu Teleområdet under Digitaliseringsministeriet) ved Benjamin Overvad
Vejdirektoratet ved Jeanette Zinck
Vejdirektoratet ved Henrik Majlund (projektleder)

Vilkårene er udarbejdet med konsulentassistance fra Luccon A/S ved Louise Via Borchersen.

Disse vilkår erstatter "Standardvilkår for ledningsarbejder i og over veje" af oktober 2016 fra Transport og Bygningsministeriet.

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1 INDLEDNING
 - 1.1. Referencer
 - 1.2. Terminologi
- 2. FØR ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRAVNING
- 3. FORMKRAV TIL ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRAVNING
- 4. TILLADELSE TIL GRAVNING
- 5. TILLADELSESFRIE GRAVNINGER
 - 5.1. Uopsættelige reparationsarbejder
 - 5.2. Efteranmeldelse af mindre, korterevarende gravearbejder
- 6. BILAGSOVERSIGT
 - 6.1 Bilag 1. Standardvilkår for ledningsgrave
 - 6.2. Bilag 2. Standardvilkår for gravninger for uopsættelige reparationsarbejder på ledninger
 - 6.3. Bilag 3. Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INDLEDNING

Formålet med disse vilkår er at give vejledning om ansøgning om og meddelelse af tilladelser til at etablere ledningsgravninger i offentlige veje samt private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Målgruppen for vilkårene er vejmyndigheder, ledningsejere og graveaktører.

Vilkårene er struktureret som følger:

Afsnit 2

Afsnittet beskriver aktiviteter forud for ansøgning om tilladelse for gravning.

Afsnit 3

Afsnittet beskriver formkrav til ansøgning om tilladelse til gravning, herunder hvilke oplysninger en ansøgning minimum skal indeholde.

Afsnit 4

Afsnittet beskriver vilkår, som er og kan gøres gældende for en tilladelse til etablering af en ledningsgrav.

Afsnit 5

Afsnittet beskriver vilkår, som er gældende for ledningsgravninger, der ikke er omfattet af kravet om, at der foreligger en tilladelse til etablering af en ledningsgrav.

Afsnit 6

Afsnittet indeholder en oversigt over bilag til disse vilkår, omfattende "Standardvilkår for ledningsgrave", "Standardvilkår for uopsættelige reparationsarbejder på ledninger" og "Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave".

1.1 Referencer

1.1.1 Lovgivning

- Lov om offentlige veje m.v. (vejloven)
- Lov om private fællesveje (privatvejsloven)
- Bekendtgørelse om gravearbejder i offentlige veje og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder
- Lov om Ledningsejerregistret (LER-loven)
- Bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsregistret

1.1.2 Standarder

- DS 475 – Norm for etablering af ledningsanlæg i jord

1.1.3 Vejregeldokumenter

- Afmærkning af vejarbejder m.v., Håndbog, Vejdirektoratet
- Ledningsgrave, Håndbog, Vejdirektoratet
- Almindelig arbejdsbeskrivelse for ledningsgrave (AAB), Vejdirektoratet

1.2 Terminologi

Disse vilkår anvender de terminologier, der anvendes i ovennævnte afsnit "1.1 Referencer".

Herudover anvendes følgende terminologi i disse vilkår:

Term	Definition
Entreprenør	Den part, der på vegne af ledningsejeren udfører det fysiske arbejde, herunder gravearbejde, i forbindelse med ledningsarbejder.
Graveaktør	Enhver, der på ledningsejerens vegne planlægger og/eller udfører et gravearbejde inden for vejens areal i forbindelse med et ledningsarbejde, samt enhver, der uden tilladelse lovligt må udføre et gravearbejde i forbindelse med et ledningsarbejde.
Graveområde	Det område, hvori der påtænkes eller udføres gravearbejde
Indehaver af en tilladelse	Den part, eller de parter, vejmyndigheden, meddeler tilladelsen til.
Ledning	Kabler eller rør nedgravet i eller etableret over vejens areal, som har til formål at transportere kommunikation, data, signaler eller energi af enhver art eller faste, flydende eller luftformige stoffer af enhver art, samt tilhørende installationer som skabe, brønde, master mv.
Ledningsejer	Den til enhver tid værende ejer af ledningen.
Ledningsgrav	Opgravning i vejens areal i forbindelse med etablering, vedligeholdelse, forbedring af ledningsejerens ledning, samt eventuel fjernelse af udtjente ledninger i vejens areal.

Figur 1.1 Terminologi

2 FØR ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRAVNING

Projekt for arbejdet

Det fremgår af DS 475 Norm for etablering af ledningsanlæg i jord, at der skal udarbejdes et projekt for det ønskede ledningsanlæg. Projektet udarbejdes på grundlag af de udførte forundersøgelser, som skal udføres for registrering og vurdering af forhold af betydning for gennemførelsen af ledningsprojektet.

Af DS 475 fremgår det videre, at projektet skal redegøre for ledningens placering, såvel horisontalt som vertikalt, dvs. ledningens tracé, og det fremgår, at ledningens tracé normalt fremsendes sammen med ansøgningen om tilladelse til at etablere ledningen.

Indhentning af ledningsoplysninger

LER-loven angiver, at en graveaktør som hovedregel skal forespørge om de nødvendige ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, inden gravearbejdet påbegyndes.

En graveaktørs forespørgsel til Ledningsejerregistret skal omfatte hele graveområdet, og graveaktøren skal tilrettelægge og udføre gravearbejdet under hensyntagen til de modtagne ledningsoplysninger.

Tilsvarende fremgår af DS 475, som angiver, at der for alle projektklasser skal indhentes relevante ledningsoplysninger fra aktuelle ledningsejere.

Koordinering med andre gravearbejder

I henhold til vejloven skal den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage opgravning på en offentlig vejs areal, så tidligt som muligt drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres.

Tilsvarende gælder for private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder, hvor privatvejsloven henviser til vejlovens regler om opgravning m.v.

3 FORMKRAV TIL ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRAVNING

Ansøgning efter vejloven eller privatvejsloven om tilladelse til at foretage gravning i forbindelse med gennemførelse af ledningsarbejder inden for eller tæt på en offentlig vejs areal eller i et areal, der er taget i brug som privat fællesvej eller udlagt som privat fællesvej, skal som udgangspunkt indgives digitalt i det system, vejmyndigheden stiller til rådighed.

Ansøgningen indgives af ledningsejeren eller graveaktøren.

Ansøgningen skal som minimum indeholde oplysninger om:

- Ledningsejeren – herunder kontaktperson samt kontaktdata både indenfor og udenfor normal arbejdstid,
- Graveaktøren – herunder kontaktperson samt kontaktdata,
- Entreprenøren - herunder kontaktperson samt kontaktdata både indenfor og udenfor normal arbejdstid,
- Ledningstype og forsyningsart,
- Ledningens placering, graveområdet og interesseområdet – herunder dybde for ledningens placering under terrænoverfladen,
- Tidsplan for det samlede arbejde – herunder påtænkt tidspunkt for det samlede arbejdes opstart og ophør samt påtænkte tidspunkter for indførelse og ophør af restriktioner for trafikafviklingen,
- Tidsplan for etablering og retablering af ledningsgrav,
- Afmærkningsplan(er),
- Påtænkt arbejdsmetode og påtænkt anvendte materiale for etablering hhv. retablering af ledningsgrav,
- Påtænkt metode for opretholdelse af trafikafvikling og -sikkerhed, og
- Resultat af drøftelser og undersøgelser for mulig koordinering med andre gravearbejder

På forlangende skal graveaktøren stille supplerende oplysninger til rådighed for vejmyndigheden.

4 TILLADELSE TIL GRAVNING

Tilladelse til at foretage gravning i forbindelse med gennemførelse af ledningsarbejder meddeles af vejmyndigheden til graveaktøren og ledningsejeren.

Vejmyndigheden kan fastsætte saglige, konkrete og proportionale vilkår i forbindelse med meddelelsen af gravetilladelser, der har hjemmel i vejlovens og privatvejslovens bestemmelser.

Faste vilkår

I henhold til vejlovens § 73, stk. 5, er gravetilladelsen altid betinget af, at indehaveren af gravetilladelsen retablerer vejarealet efter vejmyndighedens anvisninger, medmindre andet er fastsat af vejmyndigheden eller aftalt med indehaveren af gravetilladelsen.

I forbindelse med meddelelsen af gravetilladelsen kan vejmyndigheden fastsætte supplerende specifikke vilkår om:

Retableringsmetode ved retablering af en asfaltbelægning, idet retableringen udføres i overensstemmelse med bestemmelserne i Vejdirektoratets Almindelige arbejdsbeskrivelse (AAB) for ledningsgrave

Vejmyndigheden kan i henhold til vejlovens § 73, stk. 6, fastsætte vilkår om, at den, som iværksætter gravningen, skal træffe de foranstaltninger, der efter arbejdets art og omfang er nødvendige for at afværge fare eller ulempe for færdslen, herunder sikring mod udskriden eller beskadigelse af vejarealet eller af de ledninger, kabler, standere m.v., der er anbragt i arealet.

Standardvilkår

Ved meddelelse af gravetilladelsen kan vejmyndigheden fastsætte vilkår om, at Standardvilkår for ledningsgrave skal være helt eller delvist gældende.

Standardvilkår for ledningsgrave fremgår af nedenstående bilag 6.1.

Supplerende specifikke vilkår

I henhold til § 76, stk. 1, kan vejmyndigheden lade gravetilladelser efter § 73, stk. 1-4, være betinget af vilkår, jf. stk. 2.

Vejmyndigheden kan, jf. stk. 2, fastsætte supplerende specifikke vilkår om:

- Længde og bredde på åbne grave
- Frist for gennemførelse af det tilladte gravearbejde
- Tidspunkter for arbejdets udførelse
- Vejafmærkning, hensyn til vejens naboer og miljømæssige hensyn
- At indehaveren af en tilladelse skal tåle, at andre får tilladelse til at udnytte samme opgravning til at udføre egne arbejder i eller over vejarealet inden for det i tilladelsen fastsatte tidsrum. Vejmyndigheden kan i den forbindelse fastsætte nye vilkår for det samlede arbejde, herunder om fordeling af graveudgifterne

- Bod ved forsinkelser

I forbindelse med meddelelse af gravetilladelsen kan vejmyndigheden videre fastsætte supplerende specifikke vilkår om bl.a.:

- Lokalt fastsatte vilkår, som vejmyndigheden har offentliggjort på sin hjemmeside.
- At afmærkning af arbejdet suppleres med orienteringstavler (jf. vejregel for "Midlertidig afmærkning"), der placeres uden for arbejdsområdet med henblik på orientering af trafikanterne.
- At offentligheden, herunder berørte beboere samt butik- og erhvervsdrivende, skal orienteres om arbejdets iværksættelse, udførelse og varighed. Vejmyndigheden kan stille krav om, hvorledes orientering skal ske. Udgifterne til orienteringen afholdes af indehaveren af tilladelsen.
- Etapevis færdigmelding af arbejdet.
- Tilbage melding om fremdrift for ledningsarbejder.
- At indehaveren af tilladelsen skal stille sikkerhed for opfyldelse af sine forpligtelser over for vejmyndigheden.

Forholdet mellem DS 475 og særlovgivningen:

"Normen gælder for etablering af ledningsanlæg i jord under hensyntagen til omgivelserne. Normen overordnes de eksisterende ledningsspecifikke normers bestemmelser for lægning af ledninger, hvad angår alle ikke-ledningsspecifikke fysiske forhold. For ledningsspecifikke forhold er ledningsnormerne overordnede.

Normen gælder for indretning og udførelse af nye anlæg samt ved fornyelser, udbedringer eller udvidelser af bestående anlæg.

Ved indgreb i bestående anlæg gælder normen ikke for de dele af anlægget, som ikke er omfattet af indgrebet."

5 TILLADELSESFRIE GRAVNINGER

5.1.: Uopsættelige reparationsarbejder

I henhold til vejlovens § 73, stk. 1, 2. pkt., kan uopsættelige reparationsarbejder på ledninger udføres uden tilladelse, når der snarest derefter sker anmeldelse til vejmyndigheden.

Graveaktørens pligter

- Graveaktøren skal senest 1 arbejdsdag efter gravearbejdets påbegyndelse anmelde sit gravearbejde til vejmyndigheden.
- Graveaktøren skal erstatte enhver form for skade ved gravearbejdets udførelse efter dansk rets almindelige erstatningsregler (culpareglen).
- Graveaktøren skal retablere vejarealet, herunder arbejdsarealet.

Ved udførelse af uopsættelige reparationsarbejder kan vejmyndigheden opfordre til, at Standardvilkår for uopsættelige reparationsarbejder følges.

5.2: Efteranmeldelse af mindre, korterevarende gravearbejder

I henhold til § 8, stk. 1, i bekendtgørelsen om gravearbejder i offentlige veje og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder kan vejmyndigheden bestemme, at der indføres en efteranmeldelsesordning på en nærmere afgrænset del af vejmyndighedens vejnet.

En vejmyndighed kan vælge at indføre en ordning om efteranmeldelse af mindre, korterevarende gravearbejder på veje, hvor den højst tilladte hastighed er 50 km/t.

Efteranmeldelsesordningen er en undtagelse fra kravet i vejlovens § 73, stk. 1, om, at der skal søges om vejmyndighedens tilladelse, inden et gravearbejde i vejens areal må påbegyndes.

Vejmyndigheden skal offentliggøre, hvilke veje der er omfattet af ordningen, på sin hjemmeside.

Ved mindre gravearbejder forstås

- en udgravning, der ikke må være længere end 10 meter og bredere end 2 meter samt have et randareal på 1 meter for hver ende samt langs den ene langside af udgravningen.
- Udgravningen må ikke være dybere end 1 meter.
- Vejen skal til enhver tid kunne passeres i én kørselsretning.

Der skal altid søges om gravetilladelse til projekter, der indebærer jordfortrængning, underboring og/eller indvendig foring.

Ved korterevarende forstås, at arbejderne skal være afsluttet senest 48 timers efter arbejdets påbegyndelse.

Graveaktørens pligter

- Graveaktøren skal senest 1 arbejdsdag efter gravearbejdets påbegyndelse efteranmelde sit gravearbejde til vejmyndigheden.
- Graveaktøren skal retablere vejarealet, herunder arbejdsarealet.
- Graveaktøren skal erstatte enhver form for skade ved gravearbejdets udførelse efter dansk rets almindelige erstatningsregler (culpareglen).

Ledningsejerens ansvar

- Ledningsejere, der får udført arbejder omfattet af en efteranmeldelsesordning omfattet af bekendtgørelsens §§ 6-8, bærer den økonomiske risiko for, at arbejdet ikke er i konflikt med ikke-udnyttede tilladelser til at råde over vejarealet eller etablere adgange til vejen.

Standardvilkår

Ved indførelse af en ordning om efteranmeldelse af mindre, korterevarende gravearbejder, kan vejmyndigheden vælge at gøre ordningen betinget af, at Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave er gældende.

Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave fremgår af nedenstående bilag 6.3.

6 BILAGSOVERSIGT

Der henvises til nedenstående bilag:

- Bilag 1: Standardvilkår for ledningsgrave
- Bilag 2: Standardvilkår for gravninger ved uopsættelige reparationsarbejder på ledninger
- Bilag 3: Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave

6.1 Bilag 1: Standardvilkår for ledningsgrave

1. Ansvar og rettigheder

- a) Indehaveren af en gravetilladelse og graveaktøren bærer den økonomiske risiko for en korrekt udførelse af gravearbejdet, herunder retablering, fra gravearbejdets påbegyndelse frem til 2 år efter vejmyndighedens overtagelse af vejarealet efter færdigmeldingen. Se nedenfor om færdigmelding.
- b) I det omfang vejmyndighedens krav ikke kan opfyldes af indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren, hæfter ledningsejeren økonomisk for korrekt retablering m.m.
- c) Den til enhver tid værende ledningsejer er ansvarlig over for vejmyndigheden for ledningens
 - tilstedeværelse,
 - vedligeholdelse, herunder for den ledningszone, der er etableret i forbindelse med ledningens placering i vejens areal, og
 - eventuelle fjernelse i vejens areal.
- d) Vedligeholder ledningsejeren ikke ledningen, kan vejmyndigheden efter et rimeligt varsel foranledige vedligeholdelsesarbejder, der er nødvendige af hensyn til trafikafviklingen, -trafiksikkerhed og for at forebygge skade på vejens konstruktion, gennemført for ledningsejerens regning.
- e) Indehaveren af gravetilladelsen og graveaktøren kan i forhold til vejmyndigheden ikke overdrage sine rettigheder og pligter uden vejmyndighedens godkendelse.
- f) Ledningsejerens rettigheder og forpligtelser i henhold til gravetilladelsen kan i forhold til vejmyndigheden ikke overgå til en ny ejer uden vejmyndighedens godkendelse.
- g) Godkendelsen kan først meddeles, når vejmyndigheden har modtaget den nye rettighedshavers skriftlige erklæring om, at denne overtager samtlige rettigheder og forpligtelser fra den hidtidige rettighedshaver.
- h) Indehaveren af en gravetilladelse samt subsidiært ledningsejeren skal sikre, at vejmyndigheden til en hver tid har opdaterede oplysninger om kontaktpersoner.

2. Vejmyndighedens adgang til arbejdet

- a) Vejmyndigheden skal til enhver tid have adgang til arbejdsstedet og til dokumentation for kvaliteten af det udførte arbejde.
- b) For arbejder, der kræver gravetilladelse, skal gravetilladelsen kunne fremvises på arbejdsstedet.

3. Vejmyndighedens ret til at standse arbejdet

- a) Vejmyndigheden har ret til at standse arbejdet, hvis vilkår i gravetilladelsen ikke er overholdt.
- b) Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige forhold tilsiger det, kan vejmyndigheden kræve igangværende arbejder midlertidigt indstillet og kræve vejarealet midlertidigt retableret, uden at indehaveren af gravetilladelsen eller ledningsejeren af denne grund kan gøre krav gældende.

4. Afmærkning af arbejdet

- a) Arbejdsområdet skal til enhver tid være afmærket i overensstemmelse med den godkendte afmærkningsplan, herunder at afmærkningsmateriel er intakt og fuldt funktionsdueligt.
- b) Er afmærkningen ikke i overensstemmelse med den godkendte afmærkningsplan, og bringes den ikke i orden inden for en rimelig frist, trods påtale herom fra vejmyndigheden eller politiet til graveaktøren, kan vejmyndigheden eller politiet foranledige afmærkningen bragt i orden for indehaveren af gravetilladelsens eller graveaktørens, subsidiært ledningsejerens, regning.
- c) Der må ikke opstilles nogen former for reklamer eller lignende, uden skriftlig tilladelse fra vejmyndigheden.

5. Arbejdets udførelse

- a) DS 475 "Norm for etablering af ledningsanlæg i jord" samt Vejdirektoratets Almindelige arbejdsbeskrivelse (AAB) for ledningsgrave er gældende for arbejdet.
- b) Faste målepunkter, herunder MV-blokke, skelpæle, fikspunkter, kantpæle med helkilometer m.fl., der er anbragt på vejens areal, må ikke flyttes eller beskadiges i forbindelse med arbejdets udførelse.
- c) Er der risiko for, at faste målepunkter berøres eller beskadiges under arbejdets udførelse, skal graveaktøren, forud for arbejdets igangsættelse, sikre, at placeringen af disse indmåles i forhold til markante genstande i terræn. Indmålingen skal foretages af en landinspektør, og bekostes af indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren.
- d) Beskadiges faste målepunkter under arbejdets udførelse, skal indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren straks orientere vejmyndigheden herom. Retablering af faste målepunkter forestås af vejmyndigheden for indehaveren af gravetilladelsens eller graveaktørens bekostning.
- e) Indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren skal føre tilsyn med, at vilkår for gravetilladelsen til enhver tid overholdes.
- f) Vejmyndigheden kan under og efter arbejdets udførelse foretage kontrol af arbejdet, herunder ved destruktive indgreb. Viser vejmyndighedens kontrol af arbejdet, at kvaliteten af arbejdet er mangelfuld, påhviler det indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren,

subsidiært ledningsejeren, at dokumentere, at arbejdet er udført konditions-mæssigt, eller om nødvendigt at omgøre arbejdet.

6. Færdigmelding

- a) Når trafikrestriktioner i forbindelse med arbejdets udførelse ophæves, skal indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren straks orientere vejmyndigheden herom.
- b) Indehaveren af gravetilladelsen skal i umiddelbar forlængelse af arbejdets afslutning, dog senest 5 arbejdsdage herefter, færdigmelde arbejdet til vejmyndigheden.
- c) Ved arbejdets afslutning skal vejarealets stand minimum være som ved arbejdets opstart.
- d) Gør vejmyndigheden ikke indsigelse vedrørende det udførte arbejde senest 10 arbejdsdage efter færdigmeldingen, overtager vejmyndigheden ansvaret for det berørte vejareal.
- e) På anmodning fra vejmyndigheden skal indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren deltage ved et eftersyn af det berørte areal og de udførte arbejder. Vejmyndigheden kan anmode ledningsejeren om at deltage ved eftersynet.
- f) Ved eftersynet registreres eventuelle mangler, og det bestemmes, hvordan mangler afhjælpes. Mangler konstateret ved eftersynet skal være afhjulpet inden for tidsfristen fastsat i gravetilladelsen, medmindre andet aftales.
- g) Mangler ved eller som følge af det udførte arbejde, der fremkommer i eller ved det berørte vejareal, skal udbedres og bekostes af indehaveren af gravetilladelsen, subsidiært ledningsejeren, såfremt manglen er påberåbt af vejmyndigheden inden 2 år regnet fra vejmyndighedens overtagelse af arealet.
- h) For afhjæpning af mangler påberåbt af vejmyndigheden ved eftersynet finder bestemmelserne i a) til g) anvendelse. Fristen på 2 år, jf. ovenfor, regnes fra færdigmeldingen af afhjæpningen af de mangler, der er påberåbt ved eftersynet.
- i) Afhjælper indehaveren af gravetilladelsen eller graveaktøren ikke mangler inden for den fastsatte tidsfrist, kan vejmyndigheden foranledige afhjælpningen gennemført for den forpligtedes regning.
Se ovenfor om ansvar og rettigheder, punkterne a og b

7. Ophør og tilbagekaldelse af en gravetilladelse

- a) Er en gravetilladelse ikke udnyttet inden for et år, eller inden for den frist, der er fastsat i tilladelsen, er den bortfaldet.
- b) En gravetilladelse kan tilbagekaldes af vejmyndigheden, hvis vilkår, der er stillet i forbindelse med tilladelsen, ikke overholdes, eller hvis vejmyndighedens påbud og anvisninger for overholdelse af vilkår vedrørende arbejdet ikke følges.

6.2 Bilag 2: Standardvilkår for gravninger for uopsættelige reparationsarbejder på ledninger

1. Anvendelse og ansvar

Ved uopsættelige reparationsarbejder forstås ethvert reparationsarbejde, når reparationsarbejdet skal afhjælpe en pludselig opstået skade, der:

- 1) vil blive værre, hvis reparationsarbejdet skal afvente, at der er indhentet en gravetilladelse, eller
- 2) kan forårsage risiko for manglende tilgængelighed til samfundskritiske tjenester, betydelige samfundsøkonomiske og produktionsmæssige tab, betydeligt ressourcespild, fare for menneskeliv eller gøre miljøproblemer unødigt værre, hvis skaden ikke straks udbedres.

Entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, bærer ansvaret for skade på tredjemand som følge af arbejder udført i forbindelse med det uopsættelige reparationsarbejde eller som følge af mangelfuld afmærkning af graveområdet.

Entreprenøren skal sikre, at vejarealet er korrekt reableret. Finder vejmyndigheden, at arbejdet i det berørte vejareal ikke er udført korrekt, og såfremt manglen er påberåbt af vejmyndigheden inden for 2 år regnet fra det anmeldte arbejdes afslutning, skal mangler udbedres og bekostes af entreprenøren. Subsidiært kan vejmyndigheden rette et økonomisk krav overfor ledningsejeren for fejl og mangler i det berørte vejareal.

Entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, skal anmelde gravningen i forbindelse med udførelse af et uopsætteligt reparationsarbejde til vejmyndigheden senest 1 arbejdsdag efter reparationsarbejdets påbegyndelse.

2. Formkrav til anmeldelsen

- a) Anmeldelsen af en gravning i forbindelse med udførelse af et uopsætteligt reparationsarbejde indgives af ledningsejeren eller dennes entreprenør.
- b) Anmeldelsen skal indgives til vejmyndigheden ved anvendelse af den digitale løsning, som vejmyndigheden stiller til rådighed.
- c) Anmeldelsen skal minimum indeholde oplysninger om:
 - Ledningsejeren – herunder kontaktperson, samt kontaktdata
 - Entreprenøren – herunder kontaktperson, samt kontaktdata
 - Ledningstype og forsyningsart
 - Ledningens placering og graveområdet og interesseområdet – herunder dybde for ledningens placering, under terrænoverfladen
 - Tidspunkt for det samlede arbejde – herunder tidspunkt for det samlede arbejdes opstart og ophør, samt tidspunkt for indførelse af, og ophør af, restriktioner for trafikafviklingen
 - Tidspunkt for etablering og reablering af ledningsgrav
 - Afmærkningsplan
 - Anvendt arbejds metode, og anvendte materialer, for etablering hhv. reablering af ledningsgrav
 - Oplysning om forespørgsel i Ledningsejerregistret inden arbejdets påbegyndelse.

- d) På forlangende skal entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, stille supplerende oplysninger til rådighed for vejmyndigheden.

3. Vilkår

Der gælder følgende vilkår for det uopsættelige reparationsarbejde ved etablering hhv. retablering af ledningsgrav:

- På vejmyndighedens forlangende skal entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for, at der forelå et uopsætteligt reparationsarbejde.
- DS 475, Norm for etablering af ledningsanlæg i jord, samt Vejdirektoratets Almindelig arbejdsbeskrivelser (AAB) for Ledningsgrave samt anvisningerne for valg af retableringsmetode i Vejdirektoratets håndbog Ledningsgrave er gældende.
- På vejmyndighedens forlangende skal entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for faktisk etableret afmærkning af arbejdet
- På vejmyndighedens forlangende skal entreprenøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for faktisk anvendt arbejdsmetode, og anvendte materialer, for etablering hhv. retablering af ledningsgraven.

6.3 Bilag 3: Standardvilkår for efteranmeldelse af ledningsgrave

1. Anvendelse og ansvar

- a) Efteranmeldelse for gravning i, eller tæt på, en offentlig vej eller en privat fællesvej i by eller bymæssig bebyggelse i forbindelse med gennemførelse af ledningsarbejder i vejen omfatter alene mindre, korterevarende gravearbejder, jf. bekendtgørelse om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje i byer og bymæssige områder.
- b) Graveaktøren, subsidiært ledningsejeren, bærer den økonomiske risiko for, at arbejdet ikke er i konflikt med ikke-udnyttede tilladelser til at grave i vejarealet, råde over vejarealet eller etablere adgange til vejen.

2. Formkrav til efteranmeldelsen

- a) Efteranmeldelse for gravning i, eller tæt på, en offentlig vej eller en privat fællesvej i by eller bymæssig bebyggelse, i forbindelse med gennemførelse af ledningsarbejder i vejen, skal som udgangspunkt indgives digitalt, ved anvendelse af det system vejmyndigheden stiller til rådighed.
- b) Efteranmeldelse af udført gravning i, eller tæt på, en offentlig vej eller en privat fællesvej i by eller bymæssig bebyggelse, i forbindelse med gennemførelse af ledningsarbejder i vejen, indgives af graveaktøren, subsidiært ledningsejeren.
- e) Efteranmeldelsen skal minimum indeholde oplysninger om:
 - Ledningsejeren – herunder kontaktperson – samt kontaktdata
 - Graveaktøren – herunder kontaktperson – samt kontaktdata
 - Entreprenøren – herunder kontaktperson – samt kontaktdata
 - Ledningstype og forsyningsart
 - Ledningens placering og graveområdet, herunder dybde for ledningens placering under terrænoverfladen
 - Tidspunkt for det samlede arbejde, herunder for det samlede arbejdes opstart og ophør, samt tidspunkt for indførelse og ophør af restriktioner for trafikafviklingen
 - Tidspunkt for etablering og retablering af ledningsgrav
 - Afmærkningsplan
 - Anvendt arbejdsmetode og anvendte materialer for etablering henholdsvis retablering af ledningsgrav
 - Resultatet af drøftelser og undersøgelser for mulig koordinering med andre gravearbejder
- f) På forlangende skal graveaktøren, subsidiært ledningsejeren, stille supplerende oplysninger til rådighed for vejmyndigheden.

3. Vilkår

Der gælder følgende vilkår for det efteranmeldte arbejde ved etablering hhv. retablering af ledningsgrav:

- På vejmyndighedens forlangende skal graveaktøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for at arbejdet faktisk er gennemført og afsluttet som mindre, korterevarende gravearbejde
- DS 475, Norm for etablering af ledningsanlæg i jord, samt Vejdirektoratets Almindelig arbejdsbeskrivelser (AAB) for Ledningsgrave samt anvisningerne for valg af retableringsmetode i Vejdirektoratets håndbog Ledningsgrave er gældende.
- På vejmyndighedens forlangende skal graveaktøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for faktisk etableret afmærkning af arbejdet
- På vejmyndighedens forlangende skal graveaktøren, subsidiært ledningsejeren, fremlægge dokumentation for faktisk anvendt arbejdsmetode, og anvendte materialer, for etablering hhv. retablering af ledningsgrav

